

Om lärarhandledningen

Denna lärarhandledning från Riksteatern är ett stöd för dig som ska samtala med elever om *Svansjön & jag*. Här får du ta del av ett antal förslag till diskussioner, övningar och fördjupat arbete i klassrummet. Handledningen är inte tänkt att genomföras i sin helhet, du väljer helt och hållet själv vilken eller vilka delar som du tycker är relevanta för dig och dina elever.

Lärarhandledningen är ett komplement till Riksteaterns skrift *Att öppna nya världar* som mer detaljerat beskriver Riksteaterns grundläggande synsätt kring hur lärare kan arbeta med sina elever i samband med en scenkonstupplevelse. *Att öppna nya världar* finns på Riksteaterns hemsida (se länk längre fram i handledningen).

Vänliga hälsningar

Riksteatern Barn & Unga

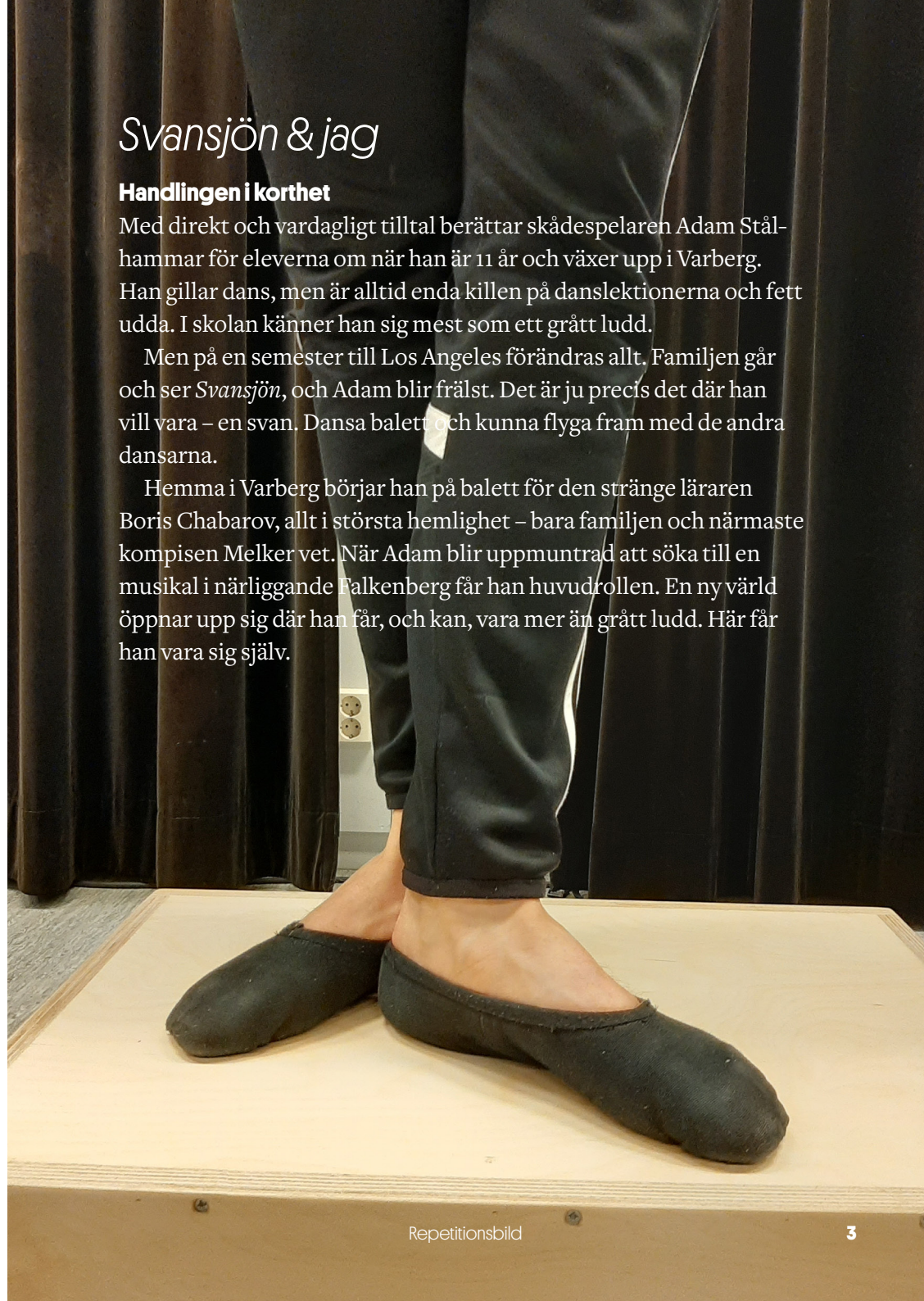
Svansjön & jag

Handlingen i korthet

Med direkt och vardagligt tilltal berättar skådespelaren Adam Stålhammar för eleverna om när han är 11 år och växer upp i Varberg. Han gillar dans, men är alltid enda killen på danslektionerna och fett udda. I skolan känner han sig mest som ett grått ludd.

Men på en semester till Los Angeles förändras allt. Familjen går och ser *Svansjön*, och Adam blir frälst. Det är ju precis det där han vill vara – en svan. Dansa balett och kunna flyga fram med de andra dansarna.

Hemma i Varberg börjar han på balett för den stränge läraren Boris Chabarov, allt i största hemlighet – bara familjen och närmaste kompis Melker vet. När Adam blir uppmuntrad att söka till en musikal i närliggande Falkenberg får han huvudrollen. En ny värld öppnar upp sig där han får, och kan, vara mer än grått ludd. Här får han vara sig själv.

Förord av regissören

Vi gör skolmiljön till teaterscen

Redan från början visste vi att vi ville göra *Svansjön & jag* som en klassrumsföreställning. Det direkta tilltalet där Adam berättar sin historia för barn som är i samma ålder som den lille Adam i pjäsen kräver en närhet mellan aktör och publik. Det finns ingen ”fjärde vägg” framför skådespelaren och inget mörker där

åskådarna sitter och kurar. Allt händer i ett gemensamt rum där alla kan se varandra i ögonen och dela samma nu. Klassrummet blir vår scenografi, vilket passar perfekt eftersom en stor del av handlingen utspelar sig just i skolan. Dessutom finns det en härlig kvalitet i att låta elevernas invanda vardagsmiljö bli teaterscen. Ramarna för vad som kan hända i det bekanta rummet vidgas. Kanske allt är möjligt, överallt?

För vissa är skolan en frizon där tillvaron är relativt lugn och jämställd. För andra är det platsen där det är omöjligt att vara sig själv, där det till och med kan leda till mobbning och utfrysning. Oavsett vilket tror jag att vi alla, barn som vuxna, upplever att det finns vissa

tillfällen då vi är i vårt esse och andra då vi håller tillbaka vilka vi är.

Själv var jag en duktig elev i en klass där det var hög status att strunta i skolan. För Adam i *Svansjön & jag* handlar det om att vilja dansa balett i en omgivning där normen är att pojkar ska syssla med sport och helst vara hårda och tuffa. För någon annan kan det handla om helt andra saker. Det viktiga är att vi alla får möjlighet att bli och vara dem vi vill vara även om det inte stämmer med de förväntningar som finns på oss från omvärlden.

Daniel Goldmann, regissör

Adam Stålhammar som barn

Hälsning från Adam

”Detta är en föreställning jag hade behövt se som 11-åring.”

Hej. Jag heter Adam. *Svansjön & jag* är berättelsen om mig. Det här är inte en historia om en kille som blev mobbad. Det här är en historia om en kille som var så rädd för att bli mobbad, så att han till slut blev sin egen största mobbare.

Jag är säker på att du som lärare ser att din klass har en gruppdynamik. Olika strukturer, hierarkier, vad som är inne och ute i trender. Vad som anses normalt och inte.

Alla klasser är olika men i min klass, mellan 1:an och 9:an, ansågs jag inte som ”normal”. Jag gillade dans, balett, spela teater, klä ut mig och mest av allt älskade jag Mary Poppins. Unga Adam förstod tidigt att han var udda och att han absolut inte fick avslöja detta. Hans skola var en hård miljö och det fanns en stor risk att bli mobbad för den som stack ut. Att vara osynlig var alltid säkrast.

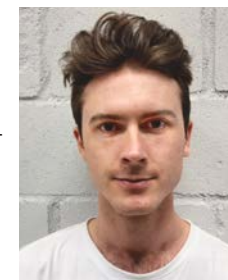
Idag undrar jag vad som hade hänt om han vågat stå för sina intressen? Hade han blivit mobbad? Hade han behövt försvara sig med knytnävarna? Eller hade han blivit accepterad? Hade han mått bättre? Hade han inte hatat sin skola lika mycket?

Ibland är det inte en tydlig regel eller yttre hårda ord som hindrar dig att visa den del av dig som sticker ut från det ”normala”, ibland är det du själv som väljer att vara tyst, osynlig, ett grått ludd. Kanske för att det verkar säkrast så.

Svansjön & jag är föreställningen jag hade behövt se när jag var 11. Jag hoppas att den här föreställningen kan ge dina elever mod att leva ut, experimentera med nya intressen och våga vara som de är.

Att älska alla delar av sig själv.

Adam Stålhammar, skådespelare och dansare

Så här förbereder du dig och eleverna inför föreställningen

Låt eleverna se föreställningen utan att i förväg ha fått uppgifter eller läxor kopplade till föreställningen. Då hamnar själva upplevelsen av föreställningen i fokus vilket blir mer lustfyllt och berikande för eleverna.

Förbered däremot gärna eleverna på de praktiska förutsättningarna inför föreställningen, exempelvis tider, plats, vad föreställningen heter och annan väsentlig information.

Du kan med fördel läsa igenom handlingen i korthet samt ordlistan i denna handledning före föreställningen för att se om det kan finnas något där som du tror att eleverna kan behöva veta i förväg för att kunna ta till sig upplevelsen på bästa sätt.

Under föreställningen

Låt eleverna uppleva och engagera sig i scenkonsten utifrån sitt perspektiv och sina förutsättningar. Ibland kan vuxna tycka att den som skrattar högt, kommenterar något, vrider sig oroligt eller på annat sätt reagerar på det som sker låter för mycket eller är störande, medan det för barn och ungdomar kan vara ett sätt att engagera sig i upplevelsen. Du kan vara trygg i att de skådespelare som Riksteatern turnerar med är vana vid att hantera detta. Samtidigt känner du dina elever bäst och spelar därmed en viktig roll när det gäller att läsa av situationer under föreställningen om det skulle behövas. Om du känner dig osäker kan du alltid fråga produktionens turnéledare som också kommer att finnas på plats. Du kan också läsa mer i vår skrift *Att öppna nya världar* eller på riksteatern.se/foreochefter

Efter föreställningen

Var generös med tiden efter föreställningen. Låt upplevelsen sjunka in utan stress. Även här är det viktigt att tänka på att alla är olika. Några kommer att vilja berätta direkt vad de tänkte och tyckte medan andra vill fundera för sig själva. Pressa inte eleverna att redogöra för åsikter eller om de ”förstått” direkt efter föreställningen. Använd istället stunden efter föreställningen till att lyssna in vilka som verkar vara de spontana reaktionerna. Allt sådant kan det finnas anledning att fånga upp i ett mer strukturerat samtal med hela klassen.

Eftersamtal

Ett samtal kring en föreställning ger plats för fördjupad reflektion kring både de konstnärliga uttrycken och föreställningens tematiska innehåll. Att ge eleverna en möjlighet att gemensamt samtala om sin scenkonstupplevelse skapar dessutom förutsättningar för dig som lärare att både hitta pedagogiska infallsvinklar, samt fånga upp känslöstämningar och frågor kopplade till föreställningen. Detta går att göra på en mängd olika sätt. På följande uppslag följer en kort beskrivning av *En väv av tecken* som är den metod för konstnärliga samtal som vi på Riksteatern Barn & Unga använder oss av och lär ut på våra fortbildningsdagar.

Oavsett om du väljer att följa denna modell eller någon annan metod är det alltid viktigt att komma ihåg att som lärare vara lyhörd och lyssna in vad eleverna är nyfikna på och har behov att prata om. Det kan till exempel innebära att ni först fokuserar på en del av föreställningen och följer den hela vägen upp i pyramiden för att sen gå tillbaka ner och plocka upp en annan bit. Ett nyfiket och tillåtande klimat gör samtalet lättare och roligare för alla. Dessutom kommer du troligen att få med dig mängder av inspiration till hur ni kan arbeta vidare pedagogiskt med föreställningens tematik.

Konstnärligt samtal – En väv av tecken

Här följer en kort beskrivning av *En väv av tecken* som är den metod för konstnärliga samtal som vi på Barn & Unga använder oss av och lär ut på våra fortbildningsdagar.

1. Beskriv

Det första steget, grunden till analyspyramiden, är att tillsammans försöka beskriva de olika delarna av föreställningen. Detta görs med fördel i form av en minnesrunda där varje elev får nämna en eller flera detaljer från föreställningen. Ni kan också fokusera på en del i taget och exempelvis börja med platsen för att sedan gå vidare med att beskriva karaktärerna. Hjälps åt att försöka göra den här beskrivningen på ett objektivt sätt, fritt från värdering och tolkning. Ju mer utförliga beskrivningar ni gör desto mer kommer ni sedan att ha att utgå från när ni kliver upp till tolkningssteget.

2. Tolka

Vad kan alla dessa saker vi nu beskrivit vara tecken på? Finns det detaljer som ger oss ledtrådar om vilken tid föreställningen utspelar sig i eller om karaktärernas relationer och drivkrafter? I detta steg finns också möjlighet att diskutera vad vi tror att upphovsmakarna velat säga med föreställningen, och varför skolan vill att eleverna ska se just denna berättelse. Utgå från att alla konstnärliga val som gjorts är medvetna och genomtänkta. Alla olika tolkningar är välkomna och målet är inte att komma överens om en gemensam ”rätt” tolkning utan att lyfta olika möjligheter och perspektiv.

3. Reflektera

I det sista steget släpper vi in reflektionen, med vilket vi menar det egna tyckandet och de egna känslorna kring upplevelsen. Vilka associationer får jag av den här upplevelsen? Vilka minnen väcker det till liv? Vad tycker jag om detta? Detta kan antingen fortsatt ske i grupp, men kan också ske individuellt. Det viktiga är att eleverna ges möjlighet att formulera sina tankar om föreställningen, med stöd i det gemensamma samtalet. Målet är att eleven ska få en förståelse och en medvetenhet kring sitt eget perspektiv i förhållande till sin omgivning.

- Vänta med värderingar.
- Alla val är medvetna val.
- Utgå från dig själv.

Tema: Barns lika värde och rätt till fritid

Föreställningen *Svansjön & jag* kan användas som utgångspunkt för ett vidare värdegrundsarbete. Övningarna och uppgifterna i denna handledning knyter tydligt an till FN:s konvention om barns rättigheter. Se därför till att ni tillsammans gått igenom artiklarna i konventionen nedan samt att eleverna har tillgång till dessa under arbetet med de olika uppgifterna:

Artikel 2 1. Konventionsstaterna ska respektera och tillförsäkra försäkra varje barn inom deras jurisdiktion de rättigheter som anges i denna konvention utan åtskillnad av något slag, oavsett barnets eller dess förälders eller vårdnadshavares ras, hudfärg, kön, språk, religion, politiska eller annan åskådning, nationella, etniska eller sociala ursprung, egendom, funktionsnedsättning, börd eller ställning i övrigt.

Artikel 31 1. Konventionsstaterna erkänner barnets rätt till vila och fritid, till lek och rekreation anpassad till barnets ålder och rätt att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet.

2. Konventionsstaterna ska respektera och främja barnets rätt att till fullo delta i det kulturella och konstnärliga livet och ska uppmuntra tillhandahållandet av lämpliga och lika möjligheter till kulturell och konstnärlig verksamhet samt till rekreations- och fritidsverksamhet.

Förklara för klassen att dessa artiklar numera är lag vilket betyder att staten och alla offentliga institutioner (exempelvis skolan) är skyldig att följa den. Däremot finns det idag inget straff enligt lag för den som bryter mot konventionen. Längre fram i handledningen finns också en samtalsövning som direkt knyter ihop konventionen med innehållet i *Svansjön & jag*. Den fullständiga konventionen hittar du i länklistan på sidan 26.

Diskussion: "Farliga fritidsintressen"

Dela in klassen i grupper om 3–6 personer och låt dem diskutera följande frågor. Presentera frågorna en i taget och låt grupperna delge sina resonemang med övriga klassen mellan varje fråga.

- Adam pratar om att det är "farligt" att vilja dansa balett som kille. Vad tror ni att han menar med det? På vilket sätt är det farligt? Hur har han lärt sig att det är så?
- Utifrån resonemanget ni haft kring frågeställningen ovan: Finns det andra aktiviteter som kan anses vara "farliga" för vissa personer? Vilka och varför? Finns det något sätt för en "farlig" aktivitet att bli "ofarlig"?
- Vad tror ni gjorde att Adam ändå valde att fortsätta dansa?

Övning i helklass: Hjälpare och stjälpare

Hjälps åt med att tillsammans i klassen skriva upp alla karaktärer som förekommer i föreställningen. Det kan vara karaktärer som gestaltas, eller som bara omnämns och berättas om. När ni inte kommer på fler placerar ni gemensamt in varje karaktär i någon av följande kategorier:

Hjälpare – Karaktärer som genom ord eller handling gör det lättare för Adam att göra det han vill.

Neutrala – Karaktärer som varken gör det lättare eller svårare för Adam.

Stjälpare – Karaktärer som genom ord eller handling gör det svårare för Adam att göra det han vill.

Tänk också på att karaktärer kan förändras och byta kategori under pjäsens gång. En som är stjälpare i början kan bli en hjälpare på slutet och vice versa. Notera också att Adam själv går att reflektera kring som sin egen hjälpare eller stjälpare.

Testa nu att, i helklass eller i grupp, undersöka vad som skulle kunna hända med berättelsen om en eller flera karaktärer bytte kategori. Hur många hjälpare kan bli stjälpare innan det blir för svårt för Adam och

han ger upp att dansa? Vad skulle hända om alla hjälpare blev neutrala? Eller alla stjälpare? Och påverkas vår uppfattning av de neutrala om övriga karaktären till största delen är hjälpare eller stjälpare?

Fortsätt sedan att reflektera vidare tillsammans kring följande frågor:

- Vad kan karaktärerna som ni identifierat som stjälpare ha för anledningar till att inte vara en hjälpare?
- Hur skulle det vara om alla på Adams skola var hjälpare.
- Om ni hade varit Adams kompisar, hur skulle ni ha gjort för att hjälpa honom?

Fundera vidare kring hur det är på er skola. Vad skulle ni i klassen kunna göra för att fler ska kunna och våga vara som de vill? Finns det något som de vuxna på skolan skulle kunna göra?

Samla era idéer i en lista. Vad kan ni göra för att listan ska bli verklighet? Ska den hänga som en påminnelse på väggen i klassrummet? Lämnas in som ett förbättringsförslag till rektorn eller elevrådet? Eller något helt annat som bara ni kan komma på?

Fördjupningsuppgifter: Barns rätt till fritid

Gemensam diskussion

Diskutera följande frågor med stöd av artiklarna i Barnkonventionen:

- På vilket sätt uppfylls Adams rättigheter? På vilket sätt gör de inte det?
- Hur tror ni att Adams situation hade varit om han varit tjej? Eller bott i en annan del av Sverige? Eller ett annat land? Eller velat spela hockey?

Lika rätt till fritid: gruppuppgift

Dela in klassen i grupper om 3-5 elever. Ge varje grupp en personbeskrivning nedan. Låt sedan gruppen poängsätta aktiviteterna i listan nedan enligt en skala om 1-5, där 1 innebär att det i princip är omöjligt för den här personen att ägna sig åt aktiviteten medan 5 innebär att det i praktiken inte finns några hinder alls. Utgå från gruppens spontana associationer och tankar. Ta stöd i de olika perspektiven i artikel 2.1 i barnkonventionen för att hitta inspiration kring saker som skulle kunna påverka tillgängligheten.

Sandra 11år

Sandra bor på en liten ort i norra Sverige med föräldrar och lillasyster. Sandras mamma jobbar heltid och hennes pappa är föräldraledig. Hon har en allvarlig hörselskada och är därför nästan helt döv. Sandra går på en specialskola i en större stad några mil bort med andra teckenspråkiga barn och lärare.

Carlos 12 år

Carlos bor i en villaförort utanför Stockholm med sina två pappor. Båda papporna jobbar mycket och en av dem är ofta borta på längre jobbspår. Carlos går på en internationell, engelskspråkig friskola.

Lee 10 år

Lee bor med sin mamma i en lägenhet i centrala Göteborg. Eftersom Lees

mamma jobbar skift brukar Lee också vara mycket med sin mormor och morfar. Lee går på en stor skola med elever från olika delar av staden.

Miranda 12 år

Miranda bor i en medelstor svensk stad med sina föräldrar och två äldre syskon. Pappa jobbar heltid och mamma deltid. Mirandas familj är religiös och alla är engagerade i det lokala trossamfundet.

Bastian 11år

Bastian bor i en lägenhet i en förort till en större stad med sina föräldrar och en storebror. Båda föräldrarna jobbar heltid. Bastian har Downs syndrom och går i särskoleklass som är integrerad i en vanlig skola. Bastian har rätt till skjuts tre gånger om dagen: till skolan, till fritids som ligger vid en annan skola och sedan hem.

Thea 10 år

Thea bor i en by i Norrlands inland med sin mamma och pappa. Mamma jobbar heltid. Mamma är arbetslös. Byn har ingen skola utan Thea går i skolan i grannsamhället några mil bort. Hon brukar åka till skolan tillsammans med sin granne och bästa kompis Nadia.

Aktiviteter:

- Ishockey
- Kampsport
- Balett
- Teater
- Spela trummor
- E-sport
- Vlogga/Blogga
- Cosplay
- Scouterna
- Ridning
- Måla/Teckna

Därefter får grupperna redovisa för varandra vad de kommit fram till och hur de resonerat. Kan ni se några samband eller mönster i er poängsättning? Är det exempelvis någon aktivitet som har fått låga poäng hos alla grupper? Eller någon av de fiktiva personerna som sticker ut med att ha genomgående mycket högre poäng än de andra? Vad kan det i sådana fall bero på, tror ni?

Steg två: Tillgänglighetsarbete

I nästa steg ska varje grupp plocka ut den aktivitet som fått lägst poäng hos ”sin” person (om ni vill kan grupperna också byta personer med varandra inför detta steg). Uppgiften blir nu att komma på lösningar som höjer poängen. Fundera utifrån följande perspektiv?

- Vad kan personen själv göra?
- Vad kan personens kompisar göra?
- Vad kan föräldrar och andra vuxna göra?
- Vad kan andra i samhället göra (t.ex. politiker, ansvariga för aktiviteten, annan organisation)?

Här kan du som lärare inspirera och uppmuntra eleverna genom att ge exempel på hur det fungerar på er hemort. Har kommunen ett ungdomsråd som får komma med förslag på förbättringar? Eller finns det en lokal organisation som ger ekonomiskt stöd till familjer så att barn ska kunna göra även kostsamma aktiviteter? Eller en stark föräldraförening som hjälps åt att skjutsa varandras barn när det behövs?

Avsluta med att låta grupperna redovisa sina lösningar för varandra.

Ordlista

Heavy metal:	Musikstil och en av de tidigaste formerna av hårdrock.
Leotard:	Kroppsdräkt/body utan ben. Mest vanligt förekommande inom vissa typer av dans och gymnastik.
Benvärmare:	Fotlösa stickade knästrumpor som används av dansare.
Steppskor:	Danssko med speciella metallplattor som kallas steppjärn på undersidan. Steppjärnen gör att skorna låter på ett speciellt klapprande sätt vilket används för att skapa rytmer när man dansar stepp.
Grindcore:	En extrem musikstil som är ett slags blandning mellan deathmetal (en typ av hårdrock) och hårdare punkrock.
Telepati:	Direkt kommunikation via tankar och känslor.
Blackmailing:	Engelska för utpressning, när någon genom hot tvingar en annan att göra något mot dennes vilja.
Tolk:	Översättare
Subba:	Ett nedsättande ord för kvinna.
Snilleblixt:	En bra idé som man plötsligt kommer på.
Strejka:	Att vägra arbeta.
Koreograf:	En person som skapar dans. Den dans som koreografen skapat kallas för koreografi.

Ballett-termer

Plié:	Kommer från det franska ordet för ”böja” och är namnet på en rörelse där man står i någon av grundpositionerna och böjer på knäna. Demi-plié betyder ungefär ”halv plié” och är en knäböj där man inte går längre ned än att hela fotsulorna är kvar i golvet.
Relevé:	Kommer från det franska ordet för ”upphöjd” och betyder att stå på tå.
Piqué:	Att med sträckt ben och fot sätta ner foten i golvet antingen genom att kort ”dutta” fotspetsen i golvet för att snabbt lyfta det sträckta benet igen, eller genom att man för över vikten på det sträckta arbetande benet.
Pirouett:	En rörelse där dansaren snurrar ett helt varv på tå. ”Ståbenet” kan i en pirouett antingen var sträckt eller böjt.

Populärkultur som nämns i föreställningen

Peter Pan: Peter Pan är pojken som vägrar bli vuxen. I ursprungsberättelsen (en teaterpjäs från 1902), tar han med tre syskon på ett magiskt äventyr tillsammans med sina vänner ”de förlorade pojkarna”.

Emil i Lönneberga: Huvudperson i flera böcker av den svenska författaren Astrid Lindgren. Emil är en snäll men busig bondpojke från Småland som oftast får fly till sin snickarbod när hans pappa får reda på hans hyss.

Mary Poppins: En musikalfilm från år 1964. Filmen handlar om hur den magiska barnflickan Mary Poppins lär en uttråkad, rik, brittisk familj att njuta av livet.

Billy Elliott: En film om den brittiska arbetarpojken Billy som helst av allt vill dansa balett, när alla förväntar sig att han ska hålla på med boxning.

Dansstilar som nämns i föreställningen

Ballett: Uppkom för ungefär 600 år sedan i Italien och är uppbyggt kring olika formella positioner och rörelser. Ballett utgör också grunden för många andra dansstilar. Ordet ballett kan också syfta på en scenkonstform som blandar klassisk musik, dans och teater; eller en dansensemble (dansgrupp). En sådan dansensemble är den ryska Bolsjojbaletten som var först med att sätta upp föreställningen *Svansjön* av Tjajkovsky (musik) och Reisinger (koreografi). Verket är skrivet av Julius Reisinger och bygger på legenden om prinsessan Odette som blir förvandlad till en vit svan av en ond trollkarl.

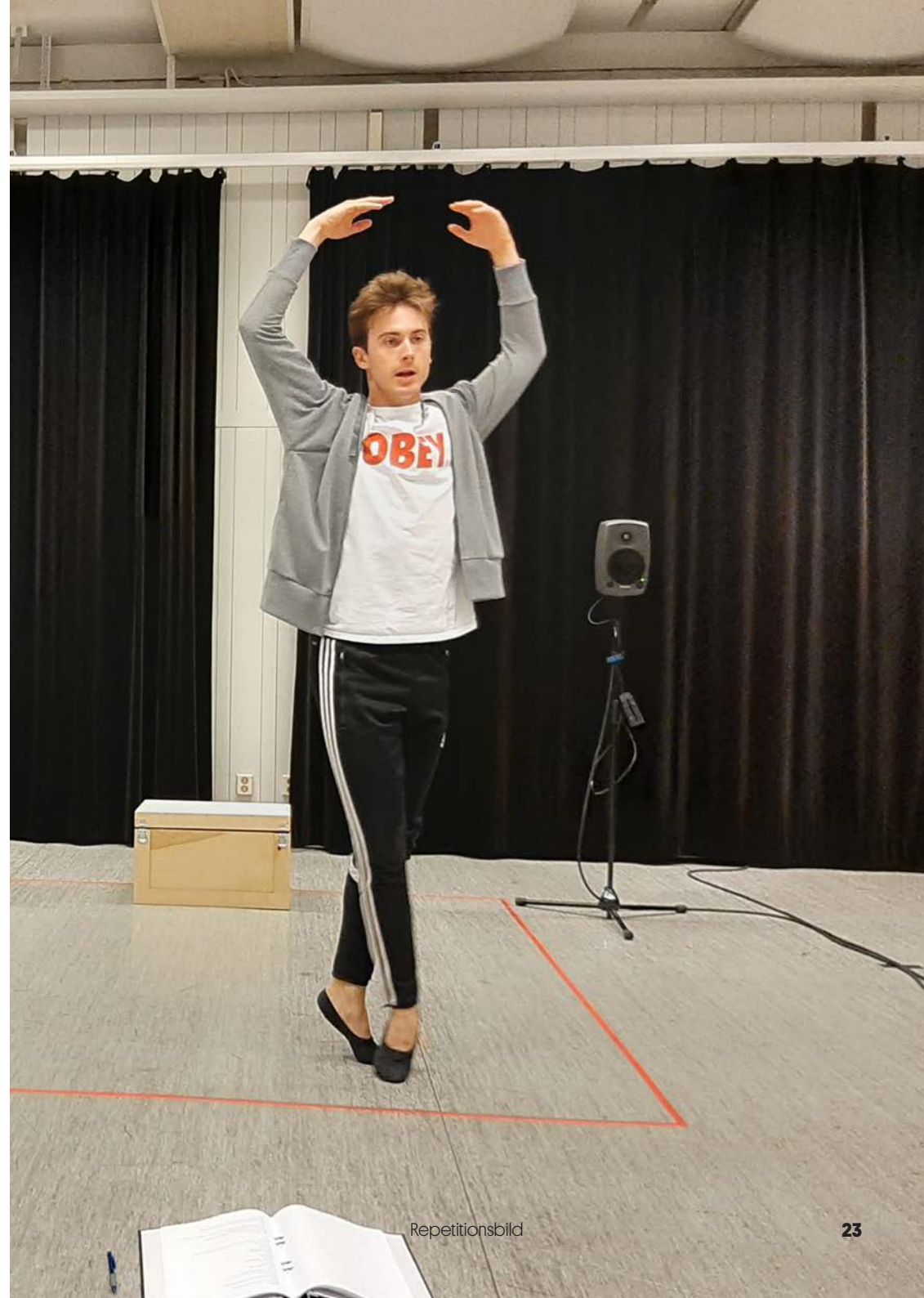
Jazz: En dansstil som uppstod i början av 1900-talet när man började blanda klassisk ballett och afroamerikansk rytmik och musik. Jazzen är vanlig i musikaler, revyer och andra typer av scenkonstformer.

Street: Egentligen ett samlingsnamn för en av alla de dansstilar som utvecklats utanför formella dansstudios ("på gatan") och innefattar allt från hiphop och funk, till techno, rave och afrodans.

Stepp: I steppdans är fokus på fotarbetet. Dansen utvecklades när afrikanska slavar som skeppats till USA fråntogs sina instrument och började skapa rytmer med fötterna istället. Senare utvecklades speciella skor med så kallade steppjärn för att förstärka ljudet från fötterna.

Lindy hop: En pardans och en typ av swing. Det finns ytterligare flera olika swingdanser som alla har det gemensamt att de har sitt ursprung i dansstilen charleston från USA.

Bugg: En pardans som utvecklades från lindy hop och som oftast är energisk och dansas i ett högt tempo.

Föreställningen och läroplanen

4. Fritidshemmet

SPRÅK OCH KOMMUNIKATION

- Samtala, lyssna, ställa frågor samt framföra egna tankar, åsikter och argument om olika områden, till exempel etiska frågor och vardagliga händelser.

SKAPANDE OCH ESTETISKA UTTRYCKSFORMER

- Tolka och samtala om olika estetiska uttryck.

NATUR OCH SAMHÄLLE

- Etnicitet, könsroller, kroppsideal och konsumtion samt kritisk granskning av hur dessa företeelser framställs i medier och populärkultur.
- Barnets rättigheter i enlighet med konventionen om barnets rättigheter (barnkonventionen).

5.4 Idrott och Hälsa

HÄLSA OCH LIVSSTIL

- Kulturella och geografiska förhållanden i närmiljön som påverkar och möjliggör valet av fysiska aktiviteter.

5.8 Musik

MUSIKENS SAMMANHANG OCH FUNKTIONER

- Musik tillsammans med bild, text och dans. Hur olika estetiska uttryck kan samspela.

5.14 Religion

ETIK

- Några etiska begrepp, till exempel rätt och orätt, jämlikhet och solidaritet.
- Vardagliga moraliska frågor som rör flickors och pojkars identiteter och roller, jämställdhet, sexualitet, sexuell läggning samt utanförskap och kränkning.
- Frågor om vad ett bra liv kan vara och vad det kan innebära att göra gott.

5.15 Samhällskunskap

INDIVIDER OCH GEMENSKAPER

- Familjen och olika samlevnadsformer. Sexualitet, könsroller och jämställdhet.

INFORMATION OCH KOMMUNIKATION

- Informationsspridning, reklam och opinionsbildning i olika medier. Hur sexualitet och könsroller framställs i medier och populärkultur

RÄTTIGHETER OCH RÄTTSSKIPNING

- De mänskliga rättigheterna inklusive barnets rättigheter i enlighet med barnkonventionen. Deras innebörd och betydelse samt diskrimineringsgrunderna i svensk lag.
- Demokratiska fri- och rättigheter samt skyldigheter för medborgare i demokratiska samhällen. Etiska och demokratiska dilemman som hänger samman med demokratiska rättigheter och skyldigheter.

5.18 Svenska

SPRÅKBRUK

- Ord och begrepp som används för att uttrycka känslor, kunskaper och åsikter. Ords och begrepps nyanser och värdeladdning.

Länklista

Barnkonventionen i både förkortad och ursprunglig version:
<https://unicef.se/barnkonventionen/las-texten#hela-texten>

Tips och råd inför scenkonstbesök med barn och unga:
<https://www.riksteatern.se/om-oss/barn-och-unga/att-ga-pa-teater-och-dans-med-barn-och-skolelever/>

Ta hjälp av digitalt läromedel

Riksteatern har tillsammans med det digitala läromedlet Clio tagit fram ett utbildningsmaterial för F-klass till åk 9. Detta material är gratis för alla lärare att använda. För att komma åt de digitala funktionerna behöver du skapa ett konto med en gratis 30-dagars testperiod. Riksteaterns arbetsområde kommer finnas tillgängligt efter testperiodens slut.

Så här gör du:

1. Klicka på nedanstående länk och fyll i uppgifterna:
<https://www.clio.me/se/kom-igang-med-din-testperiod-hos-clio>
2. På frågan om vilka ämnen och årskurser ni vill ha tillgång till så skriv *partnership* och eventuella ämnen av intresse.
3. Invänta sedan en bekräftelse på att kontot aktiverats. Det kan ta upp till 24 timmar.

På supportsidan finns mer information om hur man navigerar på Clios plattform: <https://support.clioonline.se/category/generellt/>

Det går även att ringa till Clios support på tel. 08-505 24 800 (vardagar kl. 8.30-16.00).

Du som redan har ett konto kan klicka på fliken arbetsområde och söka på Riksteatern.

Vi tar den unga publiken på allvar

Riksteatern tar alltid den unga publiken på allvar. Det gör vi genom att aktivt se på samhället ur ungas synvinkel och spegla maktförhållandena mellan vuxna och ungdomar på ett trovärdigt sätt för den yngre publiken.

Precis som för vuxna är konsten och olika konstnärliga uttryck viktiga i sig och ska inte ha krav på sig att ha tydliga syften och mål. Varje enskild Riksteaterproduktion för den unga publiken står för sig själv och existerar utifrån sitt eget konstnärliga uttryck.

Scenkonst berör, och inte alltid på ett sätt som är lätt att förutsäga. Hur konsten landar hos de ungdomar du ansvarar för beror helt och hållet på vad de varit med om och vad de bär inom sig.

Hjälp oss bli bättre

Vi på Riksteatern är måna om att det pedagogiska material vi tar fram är vad du som lärare och pedagog behöver. Därför ser vi gärna att du delar med dig av dina åsikter om denna lärarhandledning till oss. Vad är bra? Vad fungerar mindre bra? Vad har vi missat? Vi vill veta allt, från det stora till det lilla.

Mejla oss gärna!

Du är varmt välkommen att dela med dig av dina tankar eller återkoppla till oss på barnochunga@riksteatern.se

Det är vi som jobbar med *Svansjön & jag*

Efter en idé av **Adam Stålhammar**

Manus **Ninna Tersman**

Regi **Daniel Goldmann**

Koreografi **Adam Stålhammar**

Dramaturger **Ninna Tersman, Alexander Charlamov***

Skådespelare **Adam Stålhammar**

Scenografi och kostymdesign **Anna Dolata**

Maskdesign **Linda Gonçalves**

Ljuddesign **Robin af Ekenstam**

Scentekniker/turnéledare **Wessam Derweash**

Kostym och rekvisitatekniker under repetition **Sofia Andersson**

Marknadsförare **Anna-Karin Palm**

Producent **Jenny Engström**

Konstnärlig ledare Riksteatern Barn & Unga **Malin Axelsson**

Föreställningen är cirka 50 minuter lång.

Läs mer om *Svansjön & jag* på
riksteatern.se/svansjonochjag

* Praktikant från Stockholms konstnärliga högskola (SKH)

RIKSTEATERN

Scenkonst som sätter tankar och känslor i rörelse, för alla överallt. Närmare 38 000 medlemmar skapar möjligheternas scen och öppnar mötesplatser i hela Sverige.

riksteatern.se/svansjonochjag

Riksteatern
145 83 Norsborg
Tel: 08-531 991 00

info@riksteatern.se - riksteatern.se